31974L0148

28.3.1974. *EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS* L 84/3

PADOMES DIREKTĪVA

(1974. gada 4. marts)

par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz atsvariem, kuru nominālvērtība ir no 1 mg līdz 50 kg un kuru precizitāte ir lielāka par vidējo

(74/148/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,

tā kā atsvaru ražošanai un to pārbaužu procedūrām dalībvalstīs piemēro stingrus noteikumus, kas katrā dalībvalstī ir citādi, tā kavējot tirdzniecību ar tādiem atsvariem; tā kā tādēļ šie noteikumi jāvienādo;

tā kā Padomes 1971. gada 26. jūlija Direktīvā par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kopīgiem noteikumiem, ko piemēro metroloģiskās kontroles mērinstrumentiem un metodēm [1] ir paredzētas procedūras attiecībā uz EEK tipa apstiprinājumiem un EEK sākotnējo verifikāciju; tā kā saskaņā ar minēto direktīvu ir jāparedz tehniskie raksturlielumi, kādiem jāatbilst atsvariem, kuru precizitāte ir lielāka par vidējo, lai tos pēc EEK sākotnējās verifikācijas un tās zīmju piešķiršanas varētu brīvi laist tirgū un nodot lietošanā;

tā kā attiecībā uz jēdzienu "standartmasa" būtu jāņem vērā Starptautiskās reglamentētās metroloģijas organizācijas 1973. gada maija starptautiskā ieteikuma projekts *Valeur conventionnelle du résultat des pesées dans l'air*,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Šī direktīva attiecas uz atsvariem, kuru precizitāte ir lielāka par vidējo un kuru nominālvērtība ir 1 mg vai lielāka un 50 kg vai mazāka.

Šī direktīva neattiecas uz metrisko karātu atsvariem vai citiem īpašiem atsvariem, uz kuriem attiecas citas direktīvas.

2. pants

Atsvari, kuriem var piešķirt EEK marķējumus un zīmes, ir uzskaitīti pielikumā. Šādiem atsvariem nepiemēro EEK tipa apstiprinājumu; tiem jāveic EEK sākotnējā verifikācija.

3. pants

Dalībvalstis nedrīkst kavēt, aizliegt vai ierobežot 1. pantā minēto atsvaru laišanu tirgū vai nodošanu lietošanā, ja tiem ir piešķirta EEK sākotnējās verifikācijas zīme.

4. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības astoņpadsmit mēnešos pēc tās paziņošanas, un par to tūlīt informē Komisiju.

2. Dalībvalstis nodrošina to, ka galvenos tiesību aktus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva, dara zināmus Komisijai.

5. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1974. gada 4. martā

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

W. SCHEEL

[1] OV L 202, 31.12.1994., 1. lpp.

PIELIKUMS

1. **Definīcijas**

1.1. Atsvars

Masas fizikālas mērīšanas līdzeklis, kura uzbūves un metroloģiskās īpašības nosaka forma, lielums, materiāls, apdare, nominālvērtība un kļūdas robeža.

1.2. Atsvaru komplekti

Atsvaru kopums, ko parasti saiņo vienā kastē tādā kombinācijā, lai varētu svērt visādus smagumus, sākot ar mazāko nominālsvaru līdz visu komplekta atsvaru svaru summai, tādā secībā, kāda iespējama, komplekta mazāko nominālsvaru ņemot par pamatvienību.

Parasti atsvaru komplektu secība ir šāda:

$(1; 1; 2; 5) \times 10^n$ kg,
$(1; 1; 1; 2; 5) \times 10^n$ kg,
$(1; 2; 2; 5) \times 10^n$ kg,
$(1; 1; 2; 2; 5) \times 10^n$ kg,

kur "n" ir nulle vai vesels pozitīvs vai negatīvs skaitlis.

1.3. Standarta atsvari

Standarta atsvari ir atsvari, kurus izmanto, kontrolējot svarus un atsvarus.

2. **Atsvaru nominālvērtības**

Atsvaru nominālvērtībai jābūt vienādai ar 1×10^n kg, 2×10^n kg vai 5×10^n kg, kur "n" ir nulle vai vesels pozitīvs vai negatīvs skaitlis.

3. **Standartmasa**

3.1. Atsvaram 20 °C temperatūrā standartmasa ir masa, kas gaisā ar blīvumu 1,2 kg/m³ līdzsvaro etalonsvaru ar blīvumu 8000 kg/m³.

3.2. Tālāk 4. punktā minētās kļūdas robežas attiecas uz standartmasu.

4. **Kļūdas robežas EEK sākotnējās verifikācijās**

4.1. Šajā tabulā miligramos dota kļūdas robeža (pozitīva vai negatīva) katram atsvaram:

Nominālvērtība	Klase E_1	Klase E_2	Klase F_1	Klase F_2	Klase M_1
50 kg	25	75	250	750	2 500
20 kg	10	30	100	300	1 000
10 kg	5	15	50	150	500
5 kg	2,5	7,5	25	75	250
2 kg	1,0	3,0	10	30	100

Nominālvērtība	Klase E_1	Klase E_2	Klase F_1	Klase F_2	Klase M_1
1 kg	0,50	1,5	5	15	50
500 g	0,25	0,75	2,5	7,5	25
200 g	0,10	0,30	1,0	3,0	10
100 g	0,05	0,15	0,5	1,5	5
50 g	0,030	0,10	0,30	1,0	3,0
20 g	0,025	0,080	0,25	0,8	2,5
10 g	0,020	0,060	0,20	0,6	2,0
5 g	0,015	0,050	0,15	0,5	1,5
2 g	0,012	0,040	0,12	0,4	1,2
1 g	0,010	0,030	0,10	0,3	1,0
500 mg	0,008	0,025	0,08	0,25	0,8
200 mg	0,006	0,020	0,06	0,20	0,6
100 mg	0,005	0,015	0,05	0,15	0,5
50 mg	0,004	0,012	0,04	0,12	0,4
20 mg	0,003	0,010	0,03	0,10	0,3
10 mg	0,002	0,008	0,025	0,08	0,25
5 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20
2 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20
1 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20

5. **Iespējamās atsvaru formas**

Viena grama atsvaram var būt grama daudzkārtņu atsvaru forma vai grama daļu atsvaru forma.

5.1. Viena grama atsvari un grama daudzkārtņu atsvari.

5.1.1. Grupas M_1 atsvaru formai būtu jābūt tādai pašai kā vidējas precizitātes klases atsvaru formai.

5.1.2. Pārējo precizitātes grupu atsvariem var būt vidējās precizitātes grupas atsvaru ārējie izmēri. 10 kg līdz 1 grama atsvari var būt arī cilindriski vai nedaudz nošķelta konusa veidā, virs kura ir galviņa.

5.1.2.1. Jebkura atsvara pamatdaļas augstums ir aptuveni vienāds ar vidējo diametru. Pieļaujamā starpība starp vidējo diametru un atsvara augstumu var būt no 3/4 līdz 5/4 no minētā diametra.

5.1.2.2. Galviņas augstumam jebkuram atsvaram jābūt robežās starp pamatdaļas vidējo diametru un pusi no pamatdaļas vidējā diametra.

5.1.3. Grupas E_1, E_2 un F_1 atsvariem nav obligāti jābūt ar galviņām; to forma var būt vienkārši cilindriska.

5.1.4. Grupas E_1 un E_2 atsvariem jābūt izlietiem vienā gabalā; pārējiem atsvariem var būt paredzēts dobums svara korekcijai, un šo dobumu tad aizpilda ar galviņu vai citādi. Svara korekcijai paredzētā dobuma tilpums nepārsniedz 1/5 no atsvara kopējā tilpuma.

5.2. Viena grama atsvari un grama daļu atsvari. Viena grama atsvariem un grama daļu atsvariem forma ir daudzstūrainas, kārtainas sloksnes vai stieples, kas veidotas tā, lai ar tām varētu viegli strādāt.

Atsvaru forma dod priekšstatu par to nominālvērtību.

Daudzstūrainas, kārtainas sloksnes, to forma un vērtības:

trīsstūris paredzēts 1 - 10 - 100 – 1 000 mg
četrstūris paredzēts 2 - 20 - 200 mg
piecstūris paredzēts 5 - 50 - 500 mg

Daudzstūraino stiepļu segmenti un to vērtības:

1 segments paredzēts 1 - 10 - 100 – 1 000 mg
2 segmenti paredzēti 2 - 20 - 200 mg
5 segmenti paredzēti 5 - 50 -500 mg

Ja kādā komplektā divi vai trīs atsvari ir identiski, tos atzīmē ar vienu vai divām zvaigznītēm vai punktiem, ja tie ir kārtainu slokšņu formā, vai ar vienu vai diviem kāsīšiem, ja tie ir stiepļu formā.

5.3. 20 un 50 kg atsvariem, ja tie nav grupas M_1 atsvari, formu var pielāgot lietošanas vajadzībām.

6. **Atsvaru sastāvs**

6.1. Atsvarus gatavo no metāla vai metālu sakausējuma. Metāla vai metālu sakausējuma kvalitāte ir tāda, ka normālos lietošanas apstākļos atsvaru bojājumi ir niecīgi salīdzinājumā ar kļūdas robežām attiecīgajā precizitātes grupā.

6.1.1. Atsvara blīvums ir tāds, ka gaisa blīvuma novirze par 10 % attiecībā pret norādīto blīvumu (1,2 kg/m³) izraisa kļūdu, kas nav lielāka par 1/4 no kļūdas robežas.

6.1.2. Metāli vai to sakausējumi, no kuriem gatavoti grupu E_1, E_2 un F_1 atsvari, uzskatāmi par nemagnētiskiem.

6.2. To metālu vai sakausējumu, no kuriem izgatavoti 5 līdz 50 kg paralēlskaldņu formas atsvari grupā M_1, izturība pret koroziju un izdrupšanu ir vismaz tāda pati kā pelēkajam čugunam.

6.3. Grupas M_1 cilindriskos atsvarus, kuru nominālvērtība ir mazāka vai vienāda ar 10 kg, gatavo no misiņa vai cita materiāla, kura kvalitāte vismaz atbilst misiņa kvalitātei.

6.4. Punktos 6.2. un 6.3. minēto kvalitāti var panākt, attiecīgi apstrādājot virsmas.

7. **Virsmas**

7.1. Atsvaru virsmas, tostarp pamatnes un šķautnes, ir pilnīgi gludas. Grupu E_1, E_2, F_1 un F_2 atsvaru virsmas nedrīkst būt porainas, skatoties ar neapbruņotu aci, un tām jābūt rūpīgi nopulētām.

Grupas M_1 10 kg līdz 1 kg cilindrisko atsvaru virsmas ir pulētas un ar neapbruņotu aci nav saskatāma porainība. Grupas M_1 50, 20, 10 un 5 kg paralēlskaldņu atsvaru virsmas stāvoklis ir līdzīgs pelēkajam čugunam, kas rūpīgi izliets smalku smilšu veidnē.

7.2. Grupas E_1, E_2, F_1 un F_2 viena grama un tā daudzkārtņu atsvaru virsmas var aizsargāt ar metāla pārklājumu.

7.3. Grupas M_1 viena grama un tā daudzkārtņu atsvaru virsmas var aizsargāt ar atbilstošu pārklājumu.

8. **Materiāli svara precizitātes paaugstināšanai**

Precizitātes grupu F_1 un F_2 atsvariem, kuros iestrādāti svara korekcijas dobumi, svaru koriģē, pievienojot tādu pašu materiālu, tīru alvu vai molibdēnu.

Grupas M_1 atsvariem precīzāku svaru var panākt, pievienojot svinu.

9. **Uzraksti**

9.1. Uz kārtaino slokšņu vai stiepļu atsvariem, kuru nominālvērtība ir mazāka par vienu gramu vai ir viens grams, nominālvērtības nenorāda.

9.2. Uz atsvariem, kuru nominālvērtība ir lielāka par vienu gramu vai ir viens grams:

— grupās E_1 un E_2 nominālvērtību nenorāda;

— grupā F_1 nominālvērtību norāda tikai saskaņā ar 9.2.1. punktu; šādu norādi iepulē vai iegravē;

— grupā F_2 norāda grupas F_1 atzīmes, kurām pievieno burtu F;

— grupā M_1 norāda nominālvērtību ar ciparіem, kam seko attiecīgās vienības simbols reljefa iedobuma vai pacēluma formā pamatdaļas augšējā virsmā vai galviņā.

Uz cilindriskiem atsvariem reljefa iedobuma vai pacēluma formā atzīmē burtu M; uz paralēlskaldņu atsvariem atzīmē burtu M, kam nav obligāti jābūt reljefa iedobuma vai pacēluma formā.

9.2.1. Atsvaru nominālvērtību norāda:

— kilogramos uz atsvariem, kas sver 1 kilogramu vai vairāk,

— gramos uz atsvariem, kas sver no 1 grama līdz 500 gramiem.

9.2.2. Uz atsvariem, kas secībā iekļauti divas vai trīs reizes, atšķiršanas nolūkos atzīmē vienu vai divas zvaigznītes, vai arī vienu vai divus punktus.

10. **EEK galīgās verifikācijas zīmes**

Kastes, kurās ir grupu E_1, E_2 un F_1 atsvari, kā arī visas kastes, kurās ir viena grama un tā daļu atsvari, zīmogo ar EEK galīgās verifikācijas zīmi.

Grupas F_2 atsvariem EEK galīgās verifikācijas zīmi piestiprina pie svara korekcijas dobuma seguma, bet, ja tāds dobums nav paredzēts, tad pie atsvara pamatnes. Grupas M_1 atsvariem no 1 grama līdz 50 kg EEK galīgās verifikācijas zīmi norāda uz svina plombas, ar ko noslēdz svara korekcijas dobuma atvērumu, vai arī uz atsvara pamatnes, ja attiecīgais dobums nav paredzēts.

11. **Iesaiņošana**

11.1. Atsevišķus atsvarus un grupu E_1, E_2, F_1 un F_2 atsvaru komplektus saiņo kastēs.

11.2. Grupā M_1

— atsevišķus atsvarus, kā arī atsvarus vērtībā līdz 500 gramiem saiņo kastēs,

— atsvarus, kuru nominālvērtība ir lielāka par 500 gramiem, var saiņot kastēs, kārtot stendos vai arī pārdot atsevišķi bez iepakojuma.

11.3. Uz kastes vāka norāda attiecīgo atsvaru grupu: E_1; E_2; F_1; F_2; M_1.